

Niittysuohaukka *Circus pygargus* ja mustapyrstökuiri *Limosa limosa* tavattu Suomessa ja vuosisadan alussa

OLAVI HILDÉN

Keväällä 1968 kävin leht. Kirsti Koutolan pyynnöstä tarkastamassa Savonlinnan yhteiskoulussa nykyisin säilytettävän C. Ph. Lindforsin kokoelman, johon aikaisemmin minulle toimitetun luettelokirjan mukaan (laatinut Viljo Hornborg 1918) sisältyi monia harvinaisuuksia. Tässä yhteydessä mainitsen vain kaksi lajia, joiden kokoelmayksilöt ovat aikaisempia kuin tähän asti tunnetut varhaisimmat löydöt Suomesta. Tarkoitukseni on käsitellä toisessa yhteydessä tarkemmin Lindforsin kokoelmaan sisältyviä monia muita faunistisesti mielenkiintoisia näytteitä.

Circus pygargus. Kokoelmissa on hyväkuntoinen ♂-yksilö, josta ilmenevät kaikki niittysuohaukan tyypilliset tuntomerkit. Luettelon ilmoitus linnusta on seuraava: "*Circus pygargus* (L.) 1758. Pienempi suohaukka. Mindre kärrhök. ♂. Kuhmoniemi 1911." Tähänastisten tietojen mukaan laji tavattiin maassamme ensi kerran vasta 1964, jolloin pari pesi Porissa. Nyt ilmoitettu paljon varhaisempi löytö on

huomiota herättävän pohjoisesta, kun ottaa huomioon, että laji vuosisadan alussa vasta tapaili jalansijaa Tanskasta eikä vielä ollut vakiintunut pesimälinnuksi Ruotsiin.

Limosa limosa. Kokoelmissa olevan ♂-yksilön luettelotiedot ovat seuraavat: "*Limosa limosa* (L.) 1758. Mustapyrstökuovi. Rödspof. ♂. Nurmes 1903." Käsikirjat ilmoittavat lajin tavatuksi Suomessa ensi kerran vasta 1933 Perinassa ja Joensuussa.

Summary: Montagu's Harrier and Black-tailed Godwit recorded in Finland at the beginning of the century.

In the old collection of C. Ph. Lindfors there is one specimen of each species dated considerably earlier than the first records so far known in Finland. The Montagu's Harrier (♂) was shot in 1911, the Black-tailed Godwit in 1903, both in eastern Finland. The following records of these species were made as late as 1964 and 1933 respectively.

Pikkutiiran *Sterna albifrons* pesimisestä Siikajoella

OLAVI HILDÉN & RISTO A. VÄISÄNEN

Kesällä 1971 kävimme 21.6. Siikajoen suiston edustalla olevalla Simppusäikkä-nimisellä luodolla, jolla pesii maamme tieltävästi suurin pikkutiirayhdyskunta. Saari on joen tuomasta lietteestä ja hiekasta syntynyt laajahko, aivan matala luoto, jonka pääosa on alavaa, yksittäisiä pajupensaita kasvavaa niittyä ja lietteistä luhtarantaa, mutta jonka länsireunan muodostaa pitkä, leveä hiekkaselänne.

Tutkimme hiekkaselänteen huolellisesti, ja yhteensä löytyi 10 pikkutiiran pesää. Ne sijaitsivat lajille tyypillisesti paljaalla hiekka-alustalla ja hajallaan parinsadan metrin matkalla, lähimmätkin usean metrin päässä toisistaan. Pesyeiden munamäärät olivat 2×2, 7×3 ja

1×4. Ne varmistettiin vesikokeella täysilukuisiksi, mutta nelimunaisessa pesässä yksi muna oli poikkeavan värinen ja ilmeisesti vieraan naaraan munina. Yksi pesistä oli tuhottu: kaikki 3 muna rikottuina (karikukko?). Näin ollen yhdeksästä asutusta pesästä yksi saattoi olla uusintapesye, mutta koska toisaalta ilmeisesti kaksi naarasta oli muninut samaan pesään, oli todennäköinen parimäärä 10.

Pesälöytöjen osoittama parimäärä ylitti selvästi ennakoarvionne, sillä emojen lukumäärän perusteella pikkutiirvoja ei olisi luullut pesivän montakaan paria: linnut pysyttelivät jatkuvasti hajallaan, niin että viittä enempää ei kertaakaan havaittu yhtäikaa. Enimmäkseen